Autor Guste Santini
Ponedjeljak, 09 Rujan 2002 09:05

Hrvatsa spada među zemlje sa niskom inflacijom. Stabilnost cijena kao kriterij ostvaruje se fikasiranjem tečaja. Nezaposlenost, deficit, visok stupanj zaduženosti prema inozemstvu, niska razina privredne aktivnosti,.....karakteristike su hrvatske privrede već desetak godina.

Vjesnik od 9.9. 2002. godine na naslovnoj stranici - u podnaslovu - napominje:
MMF-ovi stručnjaci smatraju da Hrvatska ispunjava gotovo sve preduvjete za uvođenje ciljane inflacije
Zbog visoke eurizacije gospodarstva i fiskalne neravnoteže taj bi pomak, strahuju predstavnici MMF-a, mogao ipak biti preuranjen
Hrvatskoj se sugerira prije svbega dodatna tečajna fleksibilnost

Miljenović i Šonje jasno pokazuju da promjena politike centralne banke nema smisla. Smatram da su spomenuti bankari i ekonomski analitičari u pravu. U pravu su ako se nastavi dosadašnja «filozofija» ekonomske politike. Odista u postojećem modelu ciljana inflacija neće dati nikakvog rezultata a mogla bi dodatno i značajno dinamizirati istu.

Karakteristika hrvatske privrede ogleda se u:
- preferiranju kreditiranja stanovništva (trajna potrošna dobra iz inozemstva) u odnosu na privredu što ukazuje da nema financijske podrške razvoju i tekućoj reprodukciji;
- stanovništvo je zaduženo i vrlo «osjetljivo» na negativna privredna kretanja; naprosto jer neće moći vraćati kredite ukoliko ostanu bez posla;
- država neće smanjiti svoj tekući budžetski deficit i nastavit će «istiskivati» privredu sa tržišta kredita;
- deficit robne razmjene neće se primjereno smanjivati što će vanjski dug činiti sve većim i sve nepodnošljivijim;
- banke su u vlasništvu stranih banaka koje imaju, razumljivo, svoje separatne interese;
- ostale financijske institucije su u vlasništvu «domaćih» banaka, poglavito, investidcijski fondovi koji imaju svoje – od banaka izvedene - separatne interese;
- pasiva konsolidirane bilance je eurizirana do te mjere da je kuna «monetarna manjina».

Što god činili u navedenim uvjetima neće rješiti nagomilane probleme. Što više problemi se mogu samo povećati. U datoj «kompoziciji» jedino kresanje javne potrošnje može dati rezultata. Hrvatska to nije u stanju učiniti. Čak ni predostojeći izbori nisu tome razlog već samo intenziviranje/dinamiziranje ionako definiranih kretanja javne potrošnje.

Cijene posebno njihov relativni odnos koji se može uspostaviti njihovim povećanjem imaju smisla u novoj ekonomskoj politici. Upravo novi pristup znači iskorak u odnosu na postojeće kretanje. Naime, ono što je 1993. i dalje – narednih nekoliko godina - bilo prihvatljivo danas više neće dati rezultata. Danas je cijena neuporedivo veća a rezultat je daleko neizvjesniji. Nije moguće dovoljno naglasiti da je izgubljeno gotovo desetljeće da bi se zadržao nivo cijena.

Tradable i non tradable sektor imaju različito formiranje cijena. Prvi «subvencionira» drugi i to je tajna stabilnosti cijena (vidi: Zdunić: «Kritična mjesta strukturne i stabilizacijske politike», Ekonomija/Economics, godina IX, broj 3. str. 415 – 429., Rifin, Zagreb). Svakim danom je

potrebno sve više uvoza kako bi se mogla održati finalna potrošnja u svom opsegu i u svojoj strukturi. «Na dugi rok smo svi mrtvi» rekao je Keynes. Ipak ono što ostavljamo svojoj djeci i svojim unucima nikako nas ne može ostaviti ravnodušnima.